

Ks. SŁAWOMIR NOWOSAD

Lublin-Zamość

## KRONIKA SEKCJI TEOLOGII MORALNEJ KUL ZA ROK 1997/98

### I. Studenci

Na I rok studiów kursu wyższego Wydziału Teologii KUL na Sekcję Teologii Moralnej przyjęto 6 osób: 1 osoba świecka i 5 księży.

### II. Prace dyplomowe

Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie uzyskały następujące osoby:

#### A. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Arkadiusz Olczyk, kapłan archidiecezji częstochowskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału z dn. 7 X 1997 roku, uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Personalistyczny wymiar etosu pracy w nauczaniu Jana Pawła II* (Lublin 1997 ss. 277 – wydruk komp.), napisanej pod kierunkiem ks. prof. S. Rosika. Publiczna obrona pracy doktorskiej odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. A. Weiss – przewodniczący, ks. prof. dr hab. P. Góralczyk z ATK i ks. prof. dr hab. J. Nagórny z KUL – recenzenci, przy udziale innych członków tejże komisji.

Podjęta przez ks. Olczyka problematyka pracy nabiera wyjątkowej aktualności w obecnym, polskim, kontekście transformacji struktur tzw. realnego socjalizmu w kierunku liberalnej gospodarki rynkowej. Istnieje realne niebezpieczeństwo poddania się w tym procesie wyłącznie priorytetom ekonomii i zysku, a zagubienia po drodze osobowego wymiaru pracy i jej moralnej specyfiki. Ks. Olczyk swoją refleksją odpowiada na papieskie wezwanie do „pracy nad pracą” i „leczenia pracy chorej”. Stwierdza, że kluczem do odbudowania chrześcijańskiego etosu pracy jest podjęcie myśli Jana Pawła II, który wartość pracy wiąże nierozzerwalnie z wartością i godnością osoby jako jej podmiotu. Papież podkreśla, że „praca jest chora” bo „choruje” człowiek, poddany alienacji materializmu i ekonomizmu oraz pogrążony w pokusie konsumpcji i użycia. Tymczasem praca odkrywa prawdę o sobie i spełnia kluczową rolę w życiu społeczeństwa jedynie wówczas, gdy jest rozpatrywana i oceniana pod kątem człowieka, a więc nade wszystko od strony podmiotowej. To ujęcie personalistyczne nie może być oderwane od płaszczyzny teologicznej. Dopiero spoj-

zenie na ludzką pracę w świetle Bożego Objawienia pozwala odczytać jej miejsce w odwiecznej woli Boga-Stwórcy oraz jej sens i wartość dla człowieka. Z jednej strony człowiek wyciska na pracy piętno swej godności, z drugiej zaś praca oddziałuje na niego: doskonali go, pomnaża jego talenty sprawiając, że „poniekąd bardziej staje się człowiekiem” Praca pozwala mu też uczynić z siebie dar dla innych, ma ona bowiem charakter wspólnotowy i wspólnototwórczy. Ks. Olczyk zaznacza również, że realizacja proponowanego przez Jana Pawła II etosu pracy wymaga zarówno wewnętrznej odnowy moralnej ludzi pracy, jak i przemian oraz reform strukturalnych w obszarze życia społeczno-gospodarczego.

2. Ks. mgr Zbigniew W a n a t, kapłan diecezji toruńskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dn. 9 X 1997 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Prawda jako korelat sumienia w świetle nauczania Jana Pawła II. Aspekt teologiczny* (Lublin 1997 ss. 280 – wydruk komp.). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. A. Weiss – przewodniczący, ks. prof. dr hab. P. Góralczyk (ATK) i ks. prof. dr hab. S. Rosik (KUL) – recenzenci, ks. prof. dr hab. J. Nagórny – promotor oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Rozprawa ks. Wanata stanowi całościowe przedstawienie nauczania Jana Pawła II na temat sumienia. Kluczem dla uporządkowania i ukazania tej bogatej problematyki jest kategoria prawdy. Prawda rozumiana jako światło sumienia, czemu autor poświęcił I rozdział, ma w nauczaniu papieskim charakter nie tylko obiektywny, ale i osobowy. Prawdą, której szuka i potrzebuje sumienie każdego człowieka, jest ostatecznie osoba Jezusa Chrystusa. On objawia pełną prawdę o człowieku, o jego godności i przeznaczeniu. Sumienie jako świadek prawdy, co stanowi treść II rozdziału, pozwala człowiekowi dokonywać wyborów moralnych, które prowadzą go poprzez realizację prawdziwego dobra „tu i teraz” do pełni człowieczeństwa w wymiarze eschatycznym. Przeszkodą na tej drodze jest błąd sumienia. Dlatego w III rozdziale autor obok zagadnienia godności sumienia błędnego omówił liczne przyczyny błędnych osądów sumienia. Ostatni rozdział uwypukla konieczność stałej formacji sumienia. Ma się ona dokonywać „w prawdzie”, a w pracy została ukazana w kontekście nowej ewangelizacji. Ks. Wanat przedstawił tu podmioty odpowiedzialności za podjęcie tego zadania w Kościele i w świecie oraz środki i drogi formacji sumienia, na jakie zwraca uwagę Jan Paweł II w swoim nauczaniu.

3. Ks. mgr Janusz T r o j n a r, kapłan archidiecezji przemyskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dn. 17 XII 1997 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Formacja postaw religijno-moralnych młodzieży wiejskiej w okresie międzywojennym (1918-1939) w pismach ks. Józefa Bełcha (1909-1939)* (Lublin 1997 ss. 217). Publiczna obrona odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. A. Weiss – przewodniczący, ks. dr hab. M. Graczyk z ATK i ks. prof. dr hab. J. Nagórny z KUL – recenzenci, ks. prof. dr hab. S. Rosik – promotor oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Opierając się na pismach ks. J. Bełcha ks. Trojnar przedstawił formację postaw religijno-moralnych młodzieży wiejskiej w okresie międzywojennym. W rozdziale I,

wprowadzającym, naświetlił sytuację społeczno-gospodarczą wsi polskiej omawianego okresu oraz ukazał sytuację społeczno-kulturową młodzieży poprzez pryzmat istniejących na wsi organizacji młodzieżowych świeckich i kościelnych. Poznanie tego kontekstu pozwoli potem zrozumieć, dlaczego istniały wyraźne napięcia pomiędzy pracą formacyjną Kościoła a programami wychowania niektórych świeckich organizacji, nastawionych nie tylko laicko, ale niekiedy i antyreligijnie. Ks. Bełch odnosi się tu głównie do ZMW RP „Wici”

Następnie ks. Trojnar przedstawia dylematy związane z formacją religijną młodzieży, wskazując na relację do Boga, Kościoła i duchowieństwa. Wynikały one z niskiego poziomu wiary i wiedzy religijnej, ale także z błędnych postaw ludzi Kościoła oraz działalności niektórych odłamów ruchu ludowego.

Kolejny rozdział rozprawy ks. Trojnara prezentuje pewne istotne czynniki kształtujące zachowania społeczno-moralne. Dwa z nich miały znaczenie fundamentalne: agrarystyczna wizja życia oraz narastająca presja socjalistycznej i komunistycznej ideologii. Zagrożenia płynące z tych wizji życia społecznego były niejako wzmacniane przez fakt, że ani sama młodzież, ani też Kościół nie byli wystarczająco przygotowani do odpręcia tego typu wpływów.

W ostatnim rozdziale autor rozprawy ukazuje postawy młodzieży wobec tak fundamentalnych wartości życia ludzkiego, jak rodzina, szkoła i ojczyzna. Ciekawe są tu rozważania pokazujące z jednej strony pewne krytyczne podejście do sytuacji rodziny wiejskiej w okresie międzywojennym, a z drugiej ukazujące mimo wszystko fundamentalne znaczenie rodziny w wychowaniu ludzi młodych. Oddziaływanie szkoły i oświaty pozaszkolnej było wyraźnie naznaczone sporem ideologicznym o kształt polskiej edukacji oraz faktem, że środowisko nauczycieli w dużej mierze było poddane wpływom o charakterze antykatolickim. Na tym tle trzeba też widzieć wartość postaw patriotycznych, które czasem były ujmowane zbyt jednostronnie przez niewłaściwą postawę wobec państwa, a zwłaszcza narodu i wartości narodowych.

4. Mgr Paweł S a l a m o n OFM, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 18 XII 1997 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Chrystyfikacja życia moralnego młodzieży w nauczaniu Jana Pawła II* (Lublin 1997 ss. XLVII+234 – wydruk komput.). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. A. Weiss – przewodniczący, ks. prof. dr hab. P. Góralczyk (ATK) i ks. prof. dr hab. J. Nagórny (KUL) – recenzenci, ks. prof. dr hab. S. Rosik – promotor oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Przedmiotem pracy o. Salamona jest ukazanie roli i miejsca Chrystusa oraz Jego nauki w życiu młodych ludzi na podstawie nauczania Jana Pawła II kierowanego do młodzieży. Chrystus stanowi centrum całego nauczania papieskiego, a w słowach kierowanych do młodzieży zostaje szczególnie uwypuklona Jego Postać jako Nauczyciela i Jedyne Zbawcy. Jezus jest Tym, który niejako „przebóstwia” osobę ludzką, wprowadzając ją w rzeczywistość autentycznego spotkania i „nowego życia” z Bogiem-Miłością.

Przedstawiona przez Papieża rola Chrystusa i Jego oddziaływanie na życie młodych zostały w pracy określone terminem „chrystyfikacja” Nawiązuje on do terminu

„la christification”, jakim posługiwał się P. Teilhard de Chardin. Autor ten pojmował proces chrystyfikacji jako przetwarzanie świata w stan „chrystyczny”. Wyraża to przekonanie, że wszelkie procesy wszechświata są przeniknięte celowością, życiem nadnaturalnym i dokonują się na mocy ustanowienia Chrystusa Głową Kosmosu. Etymologicznie „chrystyfikacja” to złożenie imienia „Chrystus” z łacińskim „facio, facere”. W rozprawie o. Salamona pod tym pojęciem kryje się decydujące dla chrześcijanina uświęcające działanie Syna Bożego, który, szanując ludzką wolność i indywidualność, na fundamencie chrztu św. nieustannie pobudza każdego do otwarcia się na Jego łaskę i powoduje przyjęcie i dokonywanie się w nim nadprzyrodzonego daru zjednoczenia z Trójjedynym Bogiem, zarówno w sferze ontycznej, jak i moralnej.

W rozdziale pierwszym ukazany został aspekt ontyczny procesu chrystyfikacji. Ten jego fundament stanowi przymierze Boga z człowiekiem, nowość człowieczeństwa w Chrystusie oraz „bycie w Chrystusie” jako stan zjednoczenia. Fundament ten jest darem i owocem „przebóstwienia” człowieka przez Chrystusa w sakramentalnej łasce chrztu.

Drugi rozdział przedstawia samą istotę procesu chrystyfikacji przez ukazanie roli Chrystusa w formowaniu się dojrzałości osobowo-chrześcijańskiej młodego człowieka. Najpierw Chrystus pomaga młodym odnaleźć drogę prowadzącą ku uniwersalnym wartościom, następnie przedstawia się im jako najwyższa norma i wzór tych wartości, wreszcie wzywa ich do wysiłku na rzecz kształtowania osobowości moralnej według tych wartości.

Praktyczną konkluzją omawianej rozprawy jest trzeci rozdział, który ukazuje Kościół jako miejsce zbawienia młodych ludzi, dokonywanego mocą Chrystusa w sakramentach. Autor zwrócił też uwagę na potrzebę realizacji przez ludzi młodych cnót teologicznych i kardynalnych. Ukazano też możliwości świadectwa i apostołstwa młodych we współczesnym świecie.

5. Ks. mgr Marian P o k r y w k a, kapłan diecezji zamojsko-lubaczowskiej, na wniosek Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 20 V 1998 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Wezwanie do uczestnictwa w życiu społecznym w świetle nauczania Jana Pawła II* (Lublin 1998 ss. 241 – wydruk komp.). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. A. Weiss – przewodniczący, ks. prof. dr hab. H. Skorowski (ATK) i ks. prof. dr hab. I. Mroczkowski (KUL) – recenzenci, ks. prof. dr hab. J. Nagórny – promotor oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

*Wezwanie do uczestnictwa w życiu społecznym*, powracające wielokrotnie w nauczaniu Jana Pawła II, często jako wezwanie do solidarności i budowy lepszego świata ponad wszelkimi podziałami, wyznacza szczególne zadanie dla chrześcijan przełomu wieków i tysiącleci. Całość tej problematyki autor przedstawił w czterech rozdziałach. Rozprawa najpierw zwraca uwagę na filozoficzno-antropologiczny fundament uczestnictwa. Studium filozoficzne pozwoliło ukazać, w jaki sposób człowiek poprzez działanie z innymi spełnia się jako osoba. Uczestnictwo więc nie może być odbierane wyłącznie w kategorii „wkładu”, jaki każdy człowiek wnosi w życie społeczne, ale powinno być określone na sposób personalistyczny, to znaczy w kon-

tekście tego, kim człowiek jest i kim się staje poprzez uczestnictwo w życiu społecznym.

Drugi rozdział przedstawia teologiczną wizję uczestnictwa. Wyrasta ona z syntezy biblijnego orędzia z myślą personalistyczną. Tu szczególnie ważne jest odniesienie do trynitarne go „obrazu” wspólnoty osób. Następnie autor ukazał współczesny kontekst uczestnictwa, zwracając uwagę na to wszystko, co zagraża godności osoby ludzkiej. Wobec wielorakich zagrożeń jeszcze wyraźniej uczestnictwo jawi się jako „znak czasu” i zobowiązanie moralne. Ostatni rozdział zwraca uwagę na uczestnictwo jako podstawę życia społecznego. Podstawowym warunkiem uczestnictwa poszczególnych osób w życiu społecznym jest uznanie ich podmiotowości, a więc prymatu osoby przed społecznością. Wezwanie do uczestnictwa wskazuje tu na sens dwu zasad: wolności i solidarności. Relacja osoba–społeczność, odczytana od strony osoby, podkreśla fundamentalne prawo do wolności. Spojrzenie na tę relację od strony wspólnoty wskazuje z kolei na potrzebę solidarności. Dopiero komplementarne ujmowanie solidarności i wolności umożliwi autentyczne uczestnictwo w życiu społecznym. Całość rozprawy uzupełnia bardzo bogata bibliografia.

## B. Prace magisterskie

a) pod kierunkiem o. dra A. D e r d z i u k a:

1. M. Gogłuska. – Miłość u podstaw opieki nad osobą niepełnosprawną we współczesnym nauczaniu Kościoła.

b) pod kierunkiem ks. dra S. M o j k a:

1. Biały M. – Program świeckiego wychowania moralnego według Bogdana Suchodolskiego.

2. Gawlicz I. – Wychowanie moralne według Guido Gatti.

3. Golec P. – Urząd i obowiązki spowiednika według ks. Stanisława Hueta (1904-1961).

4. Gołda D. – Wychowanie moralne w rodzinie według Cecylii Plater-Zyberkówny.

5. Gumiński A. – Chrześcijańska postawa wobec śmierci w świetle polskich czasopism teologicznych w okresie 1963-1993.

6. Klat K. – Postawa kierownika duchowego wobec patologii w życiu duchowym według Luisa M. Mendizabala.

7. Krzyżyk C. – Formacja moralna dzieci i młodzieży według wybranych współczesnych autorów włoskich.

8. Lach P. – Rola wychowawcy i środowiska wychowawczego w integralnej formacji według Marciala Maciela.

9. Paluch P. – Problematyka moralna interwencji humanitarnych według Gino Concettiego OFM.

10. Senczuk J. – Moralne problemy wojny według Gino Concettiego OFM.

11. Sierpniak M. – Formy pomocy alkoholikom i ich rodzinom na łamach miesięcznika „Świat Problemów” za lata 1993-1996.

12. Szymanowski D. – Formacja moralna w instytucjach wychowawczych według wybranych współczesnych autorów włoskich.

c) pod kierunkiem ks. dra hab. I. M r o c z k o w s k i e g o:

1. Chlewicka H. – Etyka wolnomularzy w świetle publikacji na łamach kwartalnika „Ars Regia” (1992-1995).

d) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. J. N a g ó r n e g o:

1. Korczak B. – Moralne zło wojny na podstawie twórczości Zofii Nałkowskiej.

2. Kozłowska A. – Moralne aspekty inkulturacji w świetle posoborowej nauki Kościoła.

3. Modrzewski A. – Wezwanie do świętowania niedzieli w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego.

4. Niedużak A. – Moralno-społeczne aspekty poszanowania życia ludzkiego w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego.

5. Niedziela P. – Czystość jako powołanie do miłości w świetle dokumentu Papieskiej Rady ds. Rodziny „Ludzka płciowość: prawda i znaczenie”

6. Pyda D. – Wezwanie do tworzenia kultury życia w „Evangelium vitae” Jana Pawła II.

7. Socha K. – Problemy moralne inteligencji w twórczości Stefana Żeromskiego.

8. Trzaskalska H. – Moralność życia społecznego w kazaniach ks. Jerzego Popiełuszki.

9. Wróbel M. – Dylematy moralne w twórczości Jerzego Andrzejewskiego w latach 1938-1955.

e) pod kierunkiem ks. dra S. N o w o s a d a:

1. Bieniek E. – Troska o chorego w nauczaniu Jana Pawła II.

2. Ciupik M. – Odpowiedzialność ekologiczna w świetle nauczania Jana Pawła II.

3. Drab M. – Posłannictwo ewangelizacyjne kobiety w świetle literatury teologicznej w latach 1980-1995.

4. Fusiek M. – Służba poczętemu życiu w świetle polskich czasopism teologicznych w latach 1980-1995.

5. Jakubowska J. – Hamartiologia anglikańska w ujęciu Kennetha Escotta Kirka.

6. Kondeja E. – Chrześcijańska formacja moralna młodzieży w ujęciu polskich publikacji teologicznych w latach 1980-1995.

7. Kowalczyk B. – Wychowanie religijno-moralne dzieci w rodzinie zagrożonej alkoholizmem w świetle polskich publikacji w latach 1980-1995.

8. Lenarcik A. – Powołanie do czystości w świetle programu wychowawczego Wandy Papis.

9. Łoza M. – Problematyka grzechu na łamach „Roczników Teologiczno-Kanonicznych” („Roczników Teologicznych”) po II Soborze Watykańskim.

10. Miazgowska E. – Problematyka moralna w publicystyce Aleksandra Świętochowskiego.

f) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. S. R o s i k a:

1. Koziński G. – Transplantacje jako akt solidarności z człowiekiem cierpiącym w świetle dokumentów Kościoła.

g) pod kierunkiem ks. dra J. W r ó b l a:

1. Baraniak A. – Moralny wymiar współczesnych tendencji eugenicznych.

2. Wiśniewska J. – Ochrona środowiska naturalnego wsi zamojskiej. Aspekt moralny.

### III. Z życia Sekcji

Pracą Sekcji kierował ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny, który 20 V 1998 r. został ponownie wybrany na kierownika Sekcji na okres trzech lat. Ponadto funkcje sekretarzy Sekcji pełnili: ks. dr S. Nowosad (odpowiedzialny za RT i za kontakty z TN KUL); o. dr A. Derdziuk OFMCap (odpowiedzialny za kontakty z KBN oraz RW KUL) oraz ks. dr K. Jeżyna (odpowiedzialny za protokoły z posiedzeń Sekcji).

Z okazji 70. rocznicy urodzin i 40-lecia pracy naukowej na KUL-u ks. prof. dra hab. Franciszka Greniuka została wydana specjalna praca zbiorowa pt. *Veritatem facientes. Księga Pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Franciszka Greniuka* (Lublin 1997), przygotowana pod redakcją ks. J. Nagórnego i ks. J. Wróbla. Zawiera ona kilkadziesiąt rozpraw teologicznych, których autorami są współpracownicy, uczniowie i przyjaciele Jubilata. Uroczyste wręczenie książki odbyło się podczas dorocznego sympozjum teologicznomoralnego na KUL-u, które miało miejsce w dniach 1-2 XII 1997 r. pt. „Stare i nowe». Teologia moralna u kresu II tysiąclecia” (szczegółowe sprawozdanie z sympozjum w bieżącym zeszycie RT).

Wraz z końcem roku akademickiego ks. prof. dr hab. S. Rosik przeszedł na emeryturę. Ks. dr K. Jeżyna od 1 V 1998 r. awansował na stanowisko adiunkta Katedry Teologii Moralnej Szczegółowej. Obecna obsada personalna Sekcji jest następująca:

A. Katedra Historii Teologii Moralnej:

Kierownik – ks. prof. dr hab. Andrzej Dziuba

ks. dr Józef Wróbel SCJ, adiunkt

dr Andrzej Derdziuk OFMCap, adiunkt

B. Katedra Teologii Moralnej Ogólnej:

Kierownik – ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski

ks. dr Sławomir Nowosad, adiunkt

ks. dr Marian Pokrywka, asystent

C. Katedra Teologii Moralnej Szczegółowej:

Kierownik – ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny  
 ks. dr Krzysztof Jeżyna, adiunkt  
 ks. dr Jerzy Gocko SDB, asystent  
 ks. dr Stanisław Mojek, st. wykładowca  
 pani lic. Katarzyna Nagacz, zajęcia zlecone

W maju 1998 r. następujący pracownicy Sekcji awansowali lub zostali przyjęci na członków Towarzystwa Naukowego KUL: na członka czynnego awansował ks. prof. dr hab. A. F. Dziuba; na członków korespondentów awansowali: ks. prof. dr hab. J. Nagórny i ks. dr hab. I. Mroczkowski; na członków współpracowników zostali przyjęci: o. dr A. Derdziuk, ks. dr J. Gocko, ks. dr K. Jeżyna, ks. dr S. Mojek, ks. dr S. Nowosad, ks. dr J. Wróbel.

Obok książki pamiątkowej ku czci ks. prof. F. Greniuka *Veritatem facientes* (red. J. Nagórny, J. Wróbel. Lublin 1997) pracownicy Sekcji opublikowali następujące prace:

– J. N a g ó r n y. Pośłannictwo chrześcijan w świecie. Cz. 1: Świat i wspólnota. Lublin 1997;

– S. R o s i k. Dekalog jako norma życia i wolności. Poznań 1997.

Pod redakcją pracowników Sekcji ukazały się następujące publikacje:

– Człowiek – sumienie – wartości. Materiały z sympozjum zorganizowanego przez Sekcję Teologii Moralnej 2-3 XII 1996. Red. J. Nagórny, A. Derdziuk. Lublin 1997;

– Tożsamość i metodyka nauczania teologii moralnej. Materiały ze spotkania naukowego Sekcji Teologów Moralistów Polskich. Red. J. Nagórny, A. Derdziuk. Lublin 1997.

– Kapucyńska szkoła modlitwy i przepowiadania. Red. A. Derdziuk, J. Pyrek. Lublin 1997.

– J. Glemp. Modlimy się w kraju Helwetów. Wizyta duszpasterska w Szwajcarii 27 V-1 VI 1994. Red. A. F. Dziuba. Poznań 1998;

– J. Glemp. Poles – we enter now the twenty-first century Red. A. F. Dziuba. Poznań 1998.

– J. Glemp. Z krzyżem przez dzieje wierzącej stolicy. Kazania pasyjne w kościele Świętego Krzyża w Warszawie Anno Domini 1998. Red. A. F. Dziuba. Poznań 1998.

– Katecheci uczą się oceniać katechizowanych. Red. K. Nagacz (i. in.). Lublin 1998.

Pracownicy Sekcji opublikowali również ok. 70 artykułów naukowych oraz kilkadziesiąt artykułów popularno-naukowych, sprawozdań i recenzji.

Pracownicy Sekcji prowadzili wykłady według planu zatwierdzonego przez Radę Wydziału Teologii KUL, a także inne:

– ks. F. G r e n i u k: wykłady z etyki prawniczej dla studentów zaocznych Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL w Lublinie i Tomaszowie Lub.;

– ks. A. F. D z i u b a: wykład na kursie licencjacko-doktoranckim o specjalizacji teologicznomoralnej w ATK w Warszawie;



– ks. J. N a g ó r n y: wykład „Osoba we wspólnocie” w Studium Filozoficzno-Etycznym Wydziału Filozofii KUL; etyka małżeństwa i rodziny w Studium Duszpasterstwa Rodzin w Lublinie;

– ks. I. M r o c z k o w s k i: etyka, teologia moralna i spowiednictwo w WSD w Płocku, teologia moralna i etyka w Filii ATK i Kolegium Teologicznym w Płocku, etyka na Wydziale Administracji w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku;

– ks. S. M o j e k: wykład i prowadzenie prac dyplomowych z kierownictwa duchowego w Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa przy KUL;

– ks. J. W r ó b e l: teologia moralna w WSD Księży Sercanów w Stadnikach, cykl wykładów w ramach kursu formacji permanentnej nt. dokumentu Papieskiej Rady ds. Rodziny „Vademecum dla spowiedników o niektórych zagadnieniach moralnych dotyczących życia małżeńskiego”, cykl wykładów specjalnych pt. „Dojrzałość osobowa a dojrzałość duchowa” w Stadnikach;

– ks. S. N o w o s a d: teologia moralna szczegółowa w IWKR przy KUL, teologia moralna ogólna i szczegółowa oraz prowadzenie prac dyplomowych w kolegiach teologicznych w Lublinie i w Zamościu, etyka w biznesie w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Zamościu;

– o. A. D e r d z i u k: teologia życia konsekrowanego w WSD OFMCap w Lublinie, podstawowe zasady moralności chrześcijańskiej w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego dla Junioratu Prowincji Warszawskiej OFMCap w Lublinie;

– ks. K. J e ż y n a: wykłady i ćwiczenia z teologii moralnej szczegółowej w WSD Księży Marianów w Lublinie, teologia moralna w Filii Wydziału Teologii KUL we Lwowie, teologia moralna w IWKR i Kolegium Katechetycznym w Pile;

– ks. J. G o c k o: wykłady z katolickiej nauki społecznej i seminarium z teologii moralnej i KNS w WSD Księży Salezjanów w Krakowie;

– ks. M. P o k r y w k a: teologia moralna szczegółowa w Kolegium Teologicznym w Zamościu, wykłady dla duchowieństwa w ramach formacji stałej.

O. A. Derdziuk, ks. K. Jeżyna, ks. J. Nagórny i ks. S. Nowosad prowadzili wykłady z teologii moralnej ogólnej i szczegółowej w Studium Licencjackim w Spiskiej Kapitulie na Słowacji.

W dniach 7-9 VI 1998 r. odbyło się doroczne spotkanie naukowe Sekcji Teologów Moralistów Polskich w Konstancinie-Jeziornej. Problematyka spotkania ogniskowała się wokół zagrożeń w życiu społecznym i indywidualnym oraz zadań teologii moralnej wobec analizowanych zjawisk. Obradami sympozjum kierował ks. prof. dr hab. J. Nagórny, który jest obecnie przewodniczącym Sekcji Teologów Moralistów Polskich. Sekretarzem Sekcji jest o. dr A. Derdziuk. W spotkaniu udział wzięli następujący pracownicy Sekcji Teologii Moralnej KUL: o. A. Derdziuk, ks. A. F. Dziuba, ks. F. Greniuk, ks. J. Gocko, ks. K. Jeżyna, ks. S. Mojek, ks. I. Mroczkowski, pani lic. K. Nagacz, ks. J. Nagórny, ks. S. Nowosad, ks. M. Pokrywka, ks. J. Wróbel oraz kilku doktorantów (sprawozdanie z tego sympozjum w bieżącym zeszycie RT).

Ponadto pracownicy Sekcji ogłosili następujące referaty i wzięli udział w następujących sympozjach:

– o. A. D e r d z i u k: udział w ogólnopolskiej Konferencji Rektorów WSD „Wolność i posłuszeństwo” – Radom 8-10 IX 1997 (przewodniczenie w obradach); organizator i uczestnik międzynarodowego sympozjum WSD Warszawskiej Prowincji Kapucynów „Mistyka franciszkańska” – Lublin 27-28 IV 1998; kurs formacji stałej dla kapłanów Prowincji Warszawskiej Kapucynów – Zakroczym 18-22 VIII 1997; referat na obchodach Dni Honorowego Krwiodawstwa – Lublin 23 XI 1997;

– ks. A. F. D z i u b a: XIX Simposio Internacional de Teología. El Espíritu Santo y la Iglesia. Pamplona. Universidad de Navarra, 22-24 IV 1998; Dzieje Zakonu Bożogrobców na Ziemi Dobrzyńskiej. Rypin 12-13 VI 1998; Czy Chrystus był politykiem? Centre du dialogue, Paryż 26 VI 1998; sesja naukowa poświęcona jezuitom – Warszawa PAN 9 X 1997; sesja naukowa o prof. Mieczysławie Nieduszyńskim – Warszawa, Komisja Badania Dziejów Warszawy PAN 23 XI 1997; sesja naukowa poświęcona działalności naukowej jezuitów – Warszawa PAN 14 V 1998;

– ks. J. G o c k o: spotkanie naukowe wykładowców katolickiej nauki społecznej – Zakopane 23-25 X 1997;

– ks. F. G r e n i u k: referat „Antropologiczne podstawy moralności chrześcijańskiej” – Lubaczów 11 XI 1998;

– ks. K. J e ż y n a: IV Wojewódzka Konferencja Pielęgniarek i Położnych „Jakość w opiece pielęgniarskiej” – Radom 18 XI 1997, referat „O chrześcijański sens choroby i cierpienia”; Konferencja Rejonowa dla Duchowieństwa Diecezji Sandomierskiej – Stalowa Wola 18 IV 1998, referat „Sakrament bierzmowania szansą dla duszpasterzy i wychowawców” IV Diecezjalny Kongres Ludzi Pracy – Tarnów–Mościce 14 V 1998, referat „Fundamentalne zasady etyczne życia gospodarczego”; Kongres Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Archidiecezji Lubelskiej – Lublin 5-7 VI 1998;

– ks. S. M o j e k: udział w pracach „Consilium Commissionum Presbyterialium Europae” w Rzymie;

– ks. I. M r o c z k o w s k i: udział w pięciu sympozjach krajowych;

– ks. J. N a g ó r n y: sesja naukowa podczas inauguracji roku akademickiego 1997/98 w Międzywydziałowym Podyplomowym Studium Rodziny w KUL: „Rodzina szkołą życia i miłości” – Lublin 27 IX 1997, referat „Teologiczne podstawy odpowiedzialnego rodzicielstwa; wojewódzka konferencja z okazji światowego Dnia AIDS – Zamość 12 XII 1997, referat „W obliczu współczesnych zagrożeń młodzieży”; konferencja Komisji Duszpasterskiej Episkopatu Polski „Wierzę w Boga Ojca” – Zakopane 13-15 I 1998, referat „Sakrament Pokuty w kontekście miłosierdzia”; wykłady duszpasterskie dla kapłanów diecezji zamojsko-lubaczowskiej – Zamość 14-15 IV 1998, referat „Duch Święty w sumieniu przekonuje o grzechu, sprawiedliwości i sądzie”; sympozjum teologiczno-pastoralne Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech – Schönstatt 21-26 IV 1998, trzy referaty „Duch Święty zasadą nowego życia”, „Duch Święty – życiodajna zasada Kościoła”, „Duch Święty w sumieniu przekonuje o grzechu, sprawiedliwości i sądzie (DeV 27)”; III Sympozjum: „Solidarni z Rodziną” (Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Sandomierskiej i NSZZ Solidarność – Sandomierz 16 V 1998, referat „Problemy moralne współ-

czesnej rodziny polskiej”; spotkanie z cyklu „Prawa pacjenta” w szpitalu MSWiA w Lublinie, udział w dyskusji panelowej na temat: Prawa pacjenta a prawa rodziny;

– ks. S. N o w o s a d: referat „Sumienie – sanktuarium spotkania z Jezusem Chrystusem” – Lubaczów 14 XI 1997; cykl wykładów na temat fundamentalnych zagadnień moralności chrześcijańskiej dla lekarzy (Duszpasterstwo Służby Zdrowia Archidiecezji Lubelskiej);

– ks. J. W r ó b e l: udział w międzynarodowym sympozjum na Wydziale Teologii Uniwersytetu Opolskiego – Opole 2-3 III 1998 pt. „Präimplantationsdiagnostik im Lichte neuester Dokumente des Europarates, der UNESCO und der Kirche”; współorganizator i uczestnik międzynarodowego sympozjum zorganizowanego z okazji 50-lecia Polskiej Prowincji Księży Sercanów – Stadniki 23-25 X 1997 pt. „50 lat Polskiej Prowincji Księży Sercanów. Charyzmat i posłannictwo”; wykład w ramach duszpasterstwa akademickiego w Lublinie pt. „Wybrane problemy współczesnej bioetyki”;

Zwyczajem poprzednich lat Sekcja organizowała comiesięczne, otwarte spotkania naukowe, podczas których omawiano głównie przygotowywany do druku I tom podręcznika teologii moralnej. Poruszano także sprawy organizacyjne oraz dyskutowano nad tematami prac doktorskich i magisterskich pisanych pod kierunkiem pracowników Sekcji.

W dniu 15 VI 1998 r. odbyły się egzaminy licencjackie z teologii moralnej dla studentów II roku kursu wyższego. Egzamin zdali i tytuł licencjata otrzymali: pani J. Borowicz, pani U. Buglewicz, ks. I. Choroz, ks. P. Fedorowicz, ks. K. Glombik, ks. A. Katolo, ks. E. Kopa, ks. R. Lubeznyj, ks. J. Mizak, ks. P. Przesmycki, ks. M. Sapryga, ks. W. Seniw.

Pracownicy Sekcji przygotowali materiały do opublikowania w „Rocznikach Teologicznych” (z. 3: Teologia moralna) na rok 1999.